

פּו:

	עין משפט נר מצוה
לְדַאבְּגָד הוּזַח ט מ״י פכ״א מה׳ עדות הלכה ט: לה י מ״י פ״א מה׳ סנהדרין הלכה ג: לו כ מ״י פ״ג מהלכות ממרים הלכה ח: לו ל מ״י שם ה׳ ה:	

גְּנִיבָה אַתחֵלְתָּא דמכירה היא. וא"ת אמאי מקטלי הא מנא למימר לפוסלו לעדות באלו וכ"ת דצעו התראה וכיון דאמריו שהתרו צו למיתה אלמא למיקטליה קא אמו אס כן לחזקיה נמי לקטלו אע"ג דאתו נמי להלקותו (דף נ"ג ד"ק (דף נד. וס) דעידי גניבה ראשונה ושניה אע"ג דאתו לחיובי חלי נזק כיון דאתו נמי לייעודי משלמי חלי נזק של העדאה עס הכת השלישית כשהוזמו השלש כתות וי"ל דקסבר חזקיה דגניבה לחודה קיימא כמו עידי קדושין ועידי ביאה ואע"ג דמייירי באתרו ביה מדמקטלי לרבי יוחנן מ"מ לא שייך בזה חיוב מיתה ואפשר דלחזקיה לא צעי התראה ולר' יוחנן צעי אי נמי הש"ס לא חש צטעמא דלפוסלו לעדות באלו מדאזכרין לעיל למימר להלקותו ושמא איזטריך היכא דמפסיל מעיקרא וקאי:

עבדי מברתי. וא"ת אי לאו למקטליה קא אמו אס יבאו עדים שאינו עבדו אס כן למאי קא אמו וי"ל דאתו לקיים המקח וא"ת אי דלא אתרו ביה למה לן טעמא דעבדי מכרתי אלא ודאי אתרו ביה אס כן למקטליה קאמי וי"ל דאתרו ביה אחריני ואינהו לא ידעי וכי האי גוונא הוה מצי לשנויי דרש פרק היו בודקין (לעיל דף נא). גבי נערה המאורסה:

אמר רב יוסף ב'. סלקא דעמך דרב יוסף דזאתו עידי גניבה וה"פ מתוך שהוא יכול לומר עבדי מכרתי אס לא היו באים עידי גניבה אס כן אין צעדותם ממש וחאי דבר הוא ואביי פריך ליה הא מתוך קאמר דמשמע הלשון דאפילו השתא נמי בתר דאתו עידי גניבה מצי למימר הכי: **קמ"ל** רמיזא לאו בלום הוא. צפ"צ דצ"ק (דף נד. וס) גבי לייעודי תורא ולייעודי גברא דמסקין התס אלא דקא מרמזי רמזי לא דמי לרמיזה דהכא דהתס מיירי ברמיזה חשובה שצכל השלטה ימים בלו אלו עם אלו וקא מרמזי אכל הכא ברמיזה גרועה איירי דלאו מילתא היא אי נמי דיני נפשות שאני: צמופלא

דתימא רמיזא מילתא היא קמ"ל ירמיזא לאו כלום הוא: **בתנ"י** זקן ממרא על פי ב"ד שנאמר יכי יפלא ממך דבר למשפט ישלשה בתי דינין היו שם אחד יושב על פתח הר הבית ואחד יושב על פתח העזרה ואחד יושב בלשכת הגזית ^בבאין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חברי כך לימדתי וכך לימדו חברי אם שמעו ^אאמר להם ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חברי כך לימדתי וכך לימדו חברי אם שמעו אמר להם ואם לאו אלו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר ^במן המקום ההוא אשר יבחר ה' ^גחזר לעירו שנה ולמד ^דבדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב שנאמר ^הוהאיש אשר יעשה בזדון אינו חייב עד שיוורה לעשות יתלמיד שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר במופלא

אחר שהעידו עידי מכירה בלו עידי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: ואכתי מאי למימרא. כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי ליגמר על פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיבואו עידי גניבה עלינו: דקא מרמזי רמזי. הני להני: **בתנ"י** ג' צפי דינין היו שם. צירושלים דמשתעי בה קרא (דברים ין) וקמת ועלית: אחד יושב על פסח הר הבית. הוא שער המזרחי שלפנים מן החיל לפני עזרת נשים: ואחד יושב. למעלה הימנו כשעברו עזרת נשים ובאין לפני עזרת ישראל: ואחד בלשכם הגזים. שהיא גזיה בתוך העזרה חליה בקודש וחליה בחול כדלמרינן בסדר יומא (דף כה.): **באין לזה שעל פסח הר הבית**. זקן זה שהורה צעירו ונחלק צ"ד שצעירו עליו והזקיפו הכתוב לעלות לירושלים ולשאלו ובאין הוא וצית דין שצעירו לצ"ד זה שעל פסח הר הבית שהרי צו פוגעין תחילה: **תלמיד שהורה לעשות**. תלמיד שלא הגיע להוראה ונחלק על צ"ד שצעירו ובאו לצ"ד הגדול ושאלו וחזר לעירו והורה כבתחילה פטור שאין לסמוך על הוראתו והתורה לא חייבה אלא מופלא ומומחה לצ"ד כדלמאר' בגמ' [פ].: **נמצא חומרו קולו**. חומר שהחמירו עליו שאינו ראוי להוראה עד שיהא בן ארבעים שנה"י נעשה לו קל לפוטרו מן המיתה:

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

להלקותו באלו. ולא העדנו להמיתו שלא ידענו שסופו לחזור ולקלקל: להלקותו באלו. על הגניבה ולא ידענו שימכרנו: דלא לקי. אגניבה לחודה משום דהוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד שאס ימכרנו יהרג: עידי גניבה צנפס. שהעידוהו שגנב נפש: **מדאמר חזקיה אין נהרגין**. אס הוזמו לאחר שבלו עידי מכירה משום הכי לוקין שהרי אין סופן למות על עדות זו ולא הוי לגבייהו לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד: דאי ר' יוחנן כיון דאמר נהרגין. אס בלו עידי מכירה אחרי כן קודם הזמה ונגמר דינו ע"פ שמי הכתות והוזמו היכי לקו אס הוזמו קודם שבלו עידי מכירה הא הוה ליה לאו דלא תענה"י לגבייהו בשעה שהעידו לאו שניתן לאזהרה שלא להעיד כן שאס יעידו ולא יוחזו עד שיבאו עידי מכירה ויגמר דינו ויוזמו ימומו: וכל לאו שניתן לאזהרה צ"ד אין לוקין עליו. ואפילו יפטרו מן המיתה שהרי לא לאזהרת מלקות ניתן: אינהו היכי לקו. הא לאו כאשר זמס"י הוה ואי משום לא תענה (שמות ט) לאו שאין צו מעשה הוה:

ועידי מכירה כולי עלמא לא פליגי דנהרגין. אס נגמר דינו ע"פ שמי הכתות: לחודה קיימא. ועידי גניבה אינן באין להורגו אלא להלקותו אבל עידי מכירה שצאין עמהן ואומרין שהתרו צו למיתה מונעין אותו ממלקות ומחייבין אותו מיתה והויא לה מכירה דבר שלם: אסתלתא דמכירה. דקסבר ר' יוחנן לא לקי עלה דלאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד ואינן צאין אלא להורגו ואט"ג דשמייהו צריכות זו לזו והוה ליה כל חדא וחדא חאי דבר מיקטל כרבנן: **ומורה ר' יוחנן צעדים הראשונים של בן סורר ומורה שהוזמו דאין נהרגין**. דאינהו ודאי למלקות אתו דכתיבי ויסרו אותו (דברים כא): **הכל מודים בו**. כלומר יש עדים צבן סורר ומורה שהכל מודים באתת כתותיו לפטור ויש כת שהכל מודים צו לחיוב ויש כת צבן סורר ומורה שנחלקו חזקיה ורבי יוחנן לפי מה ששמענו צמחלותמן: **שנים אומרים צפנינו גנב**. משל אצוי מעות לקנות בשר ויין צפעס שניה אחר שלקה: **ושנים אומרים צפנינו אכל**. הבשר ברשות אחרים דאינו חייב עד שיגנוב משל אצוי ויאכל ברשות אחרים"י הנך שמי כתות צריכות זו לזו ואין הראשונים יכולין לומר להלקותו באלו והוה ליה חאי דבר לחזקיה דקבר לה כר"ע דאמר אין נהרגין ולר' יוחנן דאמר נהרגין כרבנן: **עידי מכירה צנפס**. ולא בלו עידי גניבה על כך לפנינו: **הא מסוך קאמר**. אפי' חאי דבר אין כאן שהרי היה לו להזיל נפשו מצ"ד צטענה זו: **ובדלא אסו עידי גניבה**. קאמר רב אסי וכדפרישית שהיה יכול לומר עבדי מכרתי: **לנכסו**.

אחר שהעידו עידי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: ואכתי מאי למימרא. כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי ליגמר על פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיבואו עידי גניבה עלינו: דקא מרמזי רמזי. הני להני: **בתנ"י** ג' צפי דינין היו שם. צירושלים דמשתעי בה קרא (דברים ין) וקמת ועלית: אחד יושב על פסח הר הבית. הוא שער המזרחי שלפנים מן החיל לפני עזרת נשים: ואחד יושב. למעלה הימנו כשעברו עזרת נשים ובאין לפני עזרת ישראל: ואחד בלשכם הגזים. שהיא גזיה בתוך העזרה חליה בקודש וחליה בחול כדלמרינן בסדר יומא (דף כה.): **באין לזה שעל פסח הר הבית**. זקן זה שהורה צעירו ונחלק צ"ד שצעירו עליו והזקיפו הכתוב לעלות לירושלים ולשאלו ובאין הוא וצית דין שצעירו לצ"ד זה שעל פסח הר הבית שהרי צו פוגעין תחילה: **תלמיד שהורה לעשות**. תלמיד שלא הגיע להוראה ונחלק על צ"ד שצעירו ובאו לצ"ד הגדול ושאלו וחזר לעירו והורה כבתחילה פטור שאין לסמוך על הוראתו והתורה לא חייבה אלא מופלא ומומחה לצ"ד כדלמאר' בגמ' [פ].: **נמצא חומרו קולו**. חומר שהחמירו עליו שאינו ראוי להוראה עד שיהא בן ארבעים שנה"י נעשה לו קל לפוטרו מן המיתה:

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

להלקותו באלו. ולא העדנו להמיתו שלא ידענו שסופו לחזור ולקלקל: להלקותו באלו. על הגניבה ולא ידענו שימכרנו: דלא לקי. אגניבה לחודה משום דהוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד שאס ימכרנו יהרג: עידי גניבה צנפס. שהעידוהו שגנב נפש: **מדאמר חזקיה אין נהרגין**. אס הוזמו לאחר שבלו עידי מכירה משום הכי לוקין שהרי אין סופן למות על עדות זו ולא הוי לגבייהו לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד: דאי ר' יוחנן כיון דאמר נהרגין. אס בלו עידי מכירה אחרי כן קודם הזמה ונגמר דינו ע"פ שמי הכתות והוזמו היכי לקו אס הוזמו קודם שבלו עידי מכירה הא הוה ליה לאו דלא תענה"י לגבייהו בשעה שהעידו לאו שניתן לאזהרה שלא להעיד כן שאס יעידו ולא יוחזו עד שיבאו עידי מכירה ויגמר דינו ויוזמו ימומו: וכל לאו שניתן לאזהרה צ"ד אין לוקין עליו. ואפילו יפטרו מן המיתה שהרי לא לאזהרת מלקות ניתן: אינהו היכי לקו. הא לאו כאשר זמס"י הוה ואי משום לא תענה (שמות ט) לאו שאין צו מעשה הוה:

ועידי מכירה כולי עלמא לא פליגי דנהרגין. אס נגמר דינו ע"פ שמי הכתות: לחודה קיימא. ועידי גניבה אינן באין להורגו אלא להלקותו אבל עידי מכירה שצאין עמהן ואומרין שהתרו צו למיתה מונעין אותו ממלקות ומחייבין אותו מיתה והויא לה מכירה דבר שלם: אסתלתא דמכירה. דקסבר ר' יוחנן לא לקי עלה דלאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד ואינן צאין אלא להורגו ואט"ג דשמייהו צריכות זו לזו והוה ליה כל חדא וחדא חאי דבר מיקטל כרבנן: **ומורה ר' יוחנן צעדים הראשונים של בן סורר ומורה שהוזמו דאין נהרגין**. דאינהו ודאי למלקות אתו דכתיבי ויסרו אותו (דברים כא): **הכל מודים בו**. כלומר יש עדים צבן סורר ומורה שהכל מודים באתת כתותיו לפטור ויש כת שהכל מודים צו לחיוב ויש כת צבן סורר ומורה שנחלקו חזקיה ורבי יוחנן לפי מה ששמענו צמחלותמן: **שנים אומרים צפנינו גנב**. משל אצוי מעות לקנות בשר ויין צפעס שניה אחר שלקה: **ושנים אומרים צפנינו אכל**. הבשר ברשות אחרים דאינו חייב עד שיגנוב משל אצוי ויאכל ברשות אחרים"י הנך שמי כתות צריכות זו לזו ואין הראשונים יכולין לומר להלקותו באלו והוה ליה חאי דבר לחזקיה דקבר לה כר"ע דאמר אין נהרגין ולר' יוחנן דאמר נהרגין כרבנן: **עידי מכירה צנפס**. ולא בלו עידי גניבה על כך לפנינו: **הא מסוך קאמר**. אפי' חאי דבר אין כאן שהרי היה לו להזיל נפשו מצ"ד צטענה זו: **ובדלא אסו עידי גניבה**. קאמר רב אסי וכדפרישית שהיה יכול לומר עבדי מכרתי: **לנכסו**.

אחר שהעידו עידי מכירה בלו עידי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: ואכתי מאי למימרא. כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי ליגמר על פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיבואו עידי גניבה עלינו: דקא מרמזי רמזי. הני להני: **בתנ"י** ג' צפי דינין היו שם. צירושלים דמשתעי בה קרא (דברים ין) וקמת ועלית: אחד יושב על פסח הר הבית ואחד יושב על פתח העזרה ואחד יושב בלשכת הגזית ^בבאין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חברי כך לימדתי וכך לימדו חברי אם שמעו ^אאמר להם ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חברי כך לימדתי וכך לימדו חברי אם שמעו אמר להם ואם לאו אלו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר ^במן המקום ההוא אשר יבחר ה' ^גחזר לעירו שנה ולמד ^דבדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב שנאמר ^הוהאיש אשר יעשה בזדון אינו חייב עד שיוורה לעשות יתלמיד שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר במופלא

אחר שהעידו עידי מכירה בלו עידי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: ואכתי מאי למימרא. כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי ליגמר על פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיבואו עידי גניבה עלינו: דקא מרמזי רמזי. הני להני: **בתנ"י** ג' צפי דינין היו שם. צירושלים דמשתעי בה קרא (דברים ין) וקמת ועלית: אחד יושב על פסח הר הבית ואחד יושב על פתח העזרה ואחד יושב בלשכת הגזית ^בבאין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חברי כך לימדתי וכך לימדו חברי אם שמעו ^אאמר להם ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חברי כך לימדתי וכך לימדו חברי אם שמעו אמר להם ואם לאו אלו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר ^במן המקום ההוא אשר יבחר ה' ^גחזר לעירו שנה ולמד ^דבדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב שנאמר ^הוהאיש אשר יעשה בזדון אינו חייב עד שיוורה לעשות יתלמיד שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר במופלא

אחר שהעידו עידי מכירה בלו עידי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: ואכתי מאי למימרא. כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי ליגמר על פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיבואו עידי גניבה עלינו: דקא מרמזי רמזי. הני להני: **בתנ"י** ג' צפי דינין היו שם. צירושלים דמשתעי בה קרא (דברים ין) וקמת ועלית: אחד יושב על פסח הר הבית ואחד יושב על פתח העזרה ואחד יושב בלשכת הגזית ^בבאין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חברי כך לימדתי וכך לימדו חברי אם שמעו ^אאמר להם ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חברי כך לימדתי וכך לימדו חברי אם שמעו אמר להם ואם לאו אלו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר ^במן המקום ההוא אשר יבחר ה' ^גחזר לעירו שנה ולמד ^דבדרך שהיה למד פטור ואם הורה לעשות חייב שנאמר ^הוהאיש אשר יעשה בזדון אינו חייב עד שיוורה לעשות יתלמיד שהורה לעשות פטור נמצא חומרו קולו: **גמ'** תנו רבנן כי יפלא ממך דבר במופלא

גמ'

מסורת הש"ס

- ↑ נשבת קנא. עירובין ח': כגא קמא עד: מסכת יג': שנושט ד.י. ט) צ"ק דכ.י. א) י"ל אומרים כך הגי' במשנה שבמשניות ועיי' מו"ט, ד) הוריות ב., (ס) נפסדר המשנה כדלן, (ו) שמוות ב., (ז) ודברים יט, ח) נלעיל עא., ט) נסוטה כג.י.

תורה אור השלם

- ↑ בי יפלא מנפך דבר למישטט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשערך וקמת וְעָלִית אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר יְיָ אֱלֹהֶיךָ בו: דברים יז ח
- ↑ וְעִשִּׂיתָ עַל פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִצְדֹּק לְךָ מִן הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחָר יְיָ וְשִׁמְרַתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכָל אֲשֶׁר יוֹרֹךְ: דברים יז י
- ↑ וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּדוֹרָן לְבַלְעֵי שִׁמְעֵ אֶל הַבָּיִת הַעֲמִיד לְשֶׁרֶת שָׁם אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ או אֶל הַשֹּׁפֵט וּמֵת דָּאִישׁ הַהוּא וּבִעֲרָתָהּ תָּרַע מִיִּשְׂרָאֵל: דברים יז יב

הגהות הב"ח

- ↑ גמ' עדי מכירה נמי ליקטלו:

מוסף רש"י

לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד. לאזהרת דבר שמיניין עליו מיתת צ"ד (מכות יג): שלא יעשה כן, שמתחייב עליו מיתת צ"ד (עירובין יח: ב"ק עה:). אין לוקין עליו. דמיתת צ"ד הוה ענשו של לאו (ב"ק עה:). שלא ניתן לאו זה לאזהרת עונש מלקות כשאר לאוין, שהרי הוצרך להוסיפו, שאס לא כן לא יוכל לחייבו מיתה (מכות יג): אפילו לא התרו צו למיתה והתרו צו למלקות, דהשתא לא מיקטיל, אפילו הכי לא לקי, דלאזהרת מיתה ניתן ולא למלקות (עירובין יח:).

מסורת הש"ס

(א) [קדושין טז:]. ונחית נד: (ז [לעיל יד: ע"ז ט:]; (ג [ז"ל ולא יאמרו ער]; (ד) הוריות ד, ט) [מגינה יד:]; (ו) ר"ה ז. עדיות פ"ו מ"ז, (ז) מדה עב:, (ח) [דברים כו, ט] נס"א: צפוגתא,

‏‏

הגהות הגר"א

[א] גמ' זה הדין דין. נחמק דין שני:

‏‏

מוסף רש"י

בשלמא בית המקדש גבוה מא"י. דשמעת מינה דהא בל"י משתעי קרא (קדושין סט.). דכתיב ועלית. מכל שעריך קרי עליה ומשם לבית המקדש, מלמד שביט המקדש היה גבוה מכל א"י (ובחים נד:) דכל לדריה חסם וכתב העלה בו ממלך צפונה. דהייט צבל, ואכל הארצות אשר הדחמים שט וכתיב אשר העלה (שם). שמעבדים את השנה כל אדר. אם רלו ב"ד לאחר הפורים שהשנה לריכה להתעבר מעברין אותה (ר"ה ז.). שהיו אומרים עד הפורים. לפי שהיו חכמים אומרים שאין מעברין אל"כ מיישבו בדבר לפני הפורים, לכן הוזקקו לעדות זו (שם). שעשירי. אין לו כרף לזניה, שאין מנטרף עמו אלל י"א דהיו לכו מרי (נדה עב:). כתשיעי. דפשיטא לן ביה דבעי שימור אם ראתה בו, דהא ראו להניחא ליה וזה גמורה (שם). אף עשירי. אם התחילה ללכות בו, בעי שימור. י"א כנגדו אע"ג דאיהו ראוייה לנא ליה וזה גמורה (שם).

גב' צופלא שבב"ד. צמומחה לב"ד למעוטי תלמיד: **ממד** זה **יועץ**. שנחלק בעיצור השנה הקרוי סוד ועלה כדמפרש לקמן: **וכן הוא אומר**. דגבי יועץ כתוב ממך: **זו הלכה למשה מסיני**. שאף עליה הוא נהרג: **למשפט זה הדין**. אם נחלק בדבר הלמד דין ג"ש גם הוא נהרג דלילו דין ממש כתיב להדיא בין דין לדין: **בין דם נדה דם לידה כו'**. שנחלקו בדם נדה או בדם לידה או בדם זיבה: **וזין נגע לנגע**. שנחלקו בנגעי אדם או בנגעי בגדים: **דברי ריבות**. ה"ל למכתב דבר ריב וכתיב דברי ריבות לרבות חרמין וערכין והקדשות שהן באין וחלים ע"י לציור הפה: **זו השקלא סוטה**. שהיא על ידי ריב שצינה ובין בעלה: **ועריפת העגלה**. שהללל נהרג ע"י מריצה: **וטורס מלווע**. שאף נגעים ע"י ריב של לשון הרע הם צאים: **זה לקט שכתה ופאה**. שהן לעניים שכתוב בהן ואכלו (שעריך:). **וקמס מצית דין**. מדכתיב וקמת מכלל דביושצין עסקינן והיינו ב"ד שיושצין במקום הקבוע להם עד עת האוכל ושם באין כל האריכין לדין ולהוראה בכל עיר ועיר ואזהר רחמנא לב"ד של אותה העיר שהמחלוקת ביניהם יליך ולישאל: **מלמד שבים המקדש גבוה מא"י**. וקמת ועלית אל המקום ש"מ אין לך עיר בא"י שאין ירושלים גבוה ממנה: **וא"י גבוה מכל הארצות**. מנא דבצייתא קא מסיק למלתיה ולאו מהאי קרא יליף ולקמן מפרש מנן: **אשר העלה וגו' מכל הארצות אשר הדחמים שט וישבו על אדמתם**. ש"מ דלדמתם גבוה מכל הארצות דכתיב העלה: **מה להטן דבר שחייבים בו'**. כדילפינן בהוריות [ט:]. **תרנגא** לי. להאי מתניתא דלעיל דקתני דמיקטיל אכל הני דחשיב בה הלכה וגזירה שוה וערכים והקדשות וכולהו הך דתנא בה דתימוקס כר"מ דאמר אין חייב אלל על דבר שזדונו כרת וכו': **דחסן הס העידו**. כלומר אי אפלוגתא^[א] דהנך תנאי פליגי וקן ממרא ורבנן: **הס העידו**. ר' יהושע ור' פפיס בנמס' עדיות: **שמעברין אם השנה כל אדר**. ואע"פ שלא נמלכו לעבר קודם הפורים וקראו את המגילה באדר הראשון ואחר כך ראו

שהשנה לריכה להתעבר ועבדוה: **שהיו אומרים בו'**. לפיכך הוצרכו להעיד כן שהיו שאר חכמים אומרים עד הפורים מעברין ושוב אין מעברין. וטעמא מפרש בנמס' ר"ה [א:]. דמן הפורים התחילו לדרוש בהלכות הפסח דמניא שואלים בהלכות קודם לפסח ל' יום וכי מרחק להו לא זיימתי לשלוחי ב"ד שכבר שמעו מן הדרשנים לעשות הפסח בסוף ל' ואחי לזלוזלי צחמן: **דאי להאי גיסא**. אם אמרו ב"ד צבלשכת הגוים שמעבדים אחר הפורים מעוצרת כר' יהושע ור' פפיס והוא אמר אינה מעוצרת קא שרי חמן צפסח: **ואי איפכא**. נמי שרי חמן צפסח דזדונו כרת: **הלכות אחד עשר**. יום אחרון של י"א שבין נדה לנדה. קיימא לן [מדה עב:] י"א יום שבין נדה לנדה למשה מסיני משעברו ז' ימי הנדה אינה חוזרת להיות נדה עד שיעברו י"א יום דכל דמים שרואה בהם דס זיבה הם ואם ראתה בהם יום או יומים רלופים שומרת יום ג' ואם פסקה ולא ראתה בו טובלת בו ציום וטהורה ואם ראתה ג' ימים רלופים הואי זיבה לקרצן ולטבילת מים חיים. ואפליגו רבי יוחנן ורשב"ל בהלכות יום האחרון: רבי יוחנן אמר הלכה אחת נאמרה בו ר"ל אמר שמי הלכות נאמרו בו ליחלק משלפניו והך פלוגתא צבילהי מסכת נדה ואתמר בתרתי לישיי ותד מייניהו נקט הכא: **עשירי רבי יוחנן אמר הרי הוא כפשיעי**. מה הרואה בתשיעי לריכה להיות שומרת עשירי שהרי ראוייה לצירוף ג' לזיבה ושמא תראה בעשירי הרי שנים ותחזור ותראה צאחד עשר הרי ג' אף הרואה בעשירי לריכה להיות שומרת אחד עשר ואע"פ שעשירי אינו ראוי לצירוף ג' שאין שנים עשר מנטרף עמהם לזיבה דהיכא דלא ראתה ג' רלופין להיות וזה צהנן י"א יום הוי יום שנים עשר תחלת נדה והיינו דקאמר רבי יוחנן התם הלכתא י"א הלכה אחת נאמרה בו ליחלק משלפניו ומאי איהו דלא צעי שימור להיות שומרת שנים עשר נגדו דהא לאו מימי זיבה הוא אצל שוה לשלפניו להיות שימור לראיית תשיעי: **ור"ל אמר עשירי כאחד עשר מה אחד עשר לא צעי שימור**. שנים עשר שהרי אין השנים עשר מימי הזיבה אף עשירי לא צעי שימור להיות שומרת י"א דלא נאמרה שומרת יום נגד יום אלל בראוייה לצירוף ג' הלכך לר"ל שמי הלכות נאמרו ציום אחד עשר ליחלק משאר ימים שלפניו אחת שאינו צריך שימור ואחת שאין נעשה שימור לראיית עשירי. ואי אפילווג וקן ממרא ורבנן בהלכות אחד עשר כדאפליגו ר"ל ורבי יוחנן הוי דבר שזדונו כרת על שומרת יום כנגד יום חייב כרת כדכתיב (ויקרא טו) כל ימי זוב טומאתה וגו' ודרשין [מדה עב:] ימי וכל ימי:

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

במופל"א שבב"ד. מומחה למעוטי תלמיד ואין זה כשאר מופל"א דככל דוכמין כדפרישית שלהי פרק קמא (דף טו:): **שב"ת המקדש גבוה**. לאו מכל א"י דאיכא עין עיטס דמידלי מנייה כדאמר צאזוהו מקומן (ובחים דף נד:) סבור

«במופל"א שבב"ד הכתוב מדבר ^יממך זה יועץ וכן הוא אומר ^בממך יצא חושב על ה' רעה יועץ בליעל דבר זו הלכה למשפט זה הדין בין דם לדם בין דם נדה דם לידה דם זיבה בין דין לדין בין דיני נפשות דיני ממונות דיני מכות בין נגע לנגע בין נגעי אדם נגעי בתים נגעי בגדים דברי אלו החרמים והערכין וההקדשות ריבות זו השקאת סוטה ועריפת עגלה וטהרת מצורע בשעריך זו לקט שכחה ופאה וקמת מב"ד ועלית ^המלמד שבית המקדש גבוה מא"י וא"י גבוה מכל הארצות אל המקום ^במלמד שהמקום גורם בשלמא בית המקדש גבוה מא"י דכתיב ועלית אלא א"י גבוה מכל הארצות מנא ליה דכתיב ^גלכן הגה ימים באים נאם ה' ^א(לא יאמר) חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את ורע בית יִשְׂרָאֵל מארץ צפונה ומכל הארצות אשר הדחתים שם וישבו על אדמתם תנו רבנן יִזְקֶנָּה כמורא אינו חייב אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת דברי ר"מ רבי יהודה אומר על דבר שעיקרו מדברי תורה ופירושו מדברי סופרים ר"ש אומר אפילו דקרוק אחד מרדקוקי סופרים מאי טעמא דר"מ ^טגמר דבר דבר כתיב הכא ^יכי יפלא

פז. במופל"א שבב"ד. מומחה למעוטי תלמיד ואין זה כשאר מופל"א

כותלי צהמ"ק גבוה מעין עיטס שגוצהן ק' אמה: **בז"מ**ד שהמקום גורם. לאפוקי מאלן צבית פאגי והמרה עליהם כדאמרינן לעיל צפרק קמא (שם יד:): **דא"י** להאי גיסא קא שרי חמין בפסח. תימנה הא מ"ד עד הפורים מודה דאס עצרוה אחר הפורים מעוצרת דדוקא צניסן הוא דאמר צפרק קמא (דף יב: ושם) זה ניסן ואין אחר ניסן אצל מאן דאמר עד הפורים מדרבנן צעלמא הוא דאסור כדמפרש צפרק קמא דר"ה (דף ז. ושם) מ"ט דמ"ד עד הפורים כיון דאמר מר שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח ל' יום אחי לזלוזלי צחמן וכיון דאס עצרוה כ"ע מודו דמעוצרת לא קא שרי חמן צפסח: **ורשב"ל** **אומר עשירי** **באחד עשר**. ואל"ת ולרשב"ל אי אמר וקן ממרא כרבי יוחנן אמאי מייחייב הרי מחמיר הוא ואין כלן דבר שזדונו כרת וי"ל דמשכחת לה אי נגעה בכרך של תרומה וקידש בו את האשה דאי טמא הוא אין בו שוה פרוטה דלא חזי אלל להסקה ואינה מקודשת ואי טהור הוא יש בו שוה פרוטה דחזי לאכילה ומקודשת: **דין**

ממך דבר למשפט וכתיב התם ^וונעלם דבר מעיני הקהל מה להלן דבר שחייב על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן דבר שחייב על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ור' יהודה ^העל פי התורה אשר יורוך עד דאיכא תורה ויורוך ור"ש ^אאשר יגידו לך מן המקום ההוא אפילו כל דהו א"ל רב הונא בר חיננא לרבא תרגמא לי להא מתניתא אליבא דר"מ א"ל רבא לרב פפא פוק תרגמא ליה כי יפלא במופל"א שבב"ד הכתוב מדבר ממך זה יועץ ^טשיודע לעבר שנים ולקבוע חדשים ^וכדתנן יהו העידו שמעבדים את השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים דאי להאי גיסא קא שרי חמין בפסח ואי להאי גיסא קא שרי חמין בפסח דבר זה הלכה זו הלכות אחד עשר דאיתמר ^עעשירי ר' יוחנן אמר עשירי כתשיעי ור"ש בן לקיש אמר עשירי כאחד עשר רבי יוחנן אמר עשירי כתשיעי מה תשיעי בעי שימור ^האף עשירי בעי שימור ר"ל אמר עשירי כאחד עשר מה אחד עשר לא בעי שימור אף עשירי לא בעי שימור משפט זה הדין ואי

דין

שהשנה לריכה להתעבר ועבדוה: **שהיו אומרים בו'**. לפיכך הוצרכו להעיד כן שהיו שאר חכמים אומרים עד הפורים מעברין ושוב אין מעברין. וטעמא מפרש בנמס' ר"ה [א:]. דמן הפורים התחילו לדרוש בהלכות הפסח דמניא שואלים בהלכות קודם לפסח ל' יום וכי מרחק להו לא זיימתי לשלוחי ב"ד שכבר שמעו מן הדרשנים לעשות הפסח בסוף ל' ואחי לזלוזלי צחמן: **דאי להאי גיסא**. אם אמרו ב"ד צבלשכת הגוים שמעבדים אחר הפורים מעוצרת כר' יהושע ור' פפיס והוא אמר אינה מעוצרת קא שרי חמן צפסח: **ואי איפכא**. נמי שרי חמן צפסח דזדונו כרת: **הלכות אחד עשר**. יום אחרון של י"א שבין נדה לנדה. קיימא לן [מדה עב:] י"א יום שבין נדה לנדה למשה מסיני משעברו ז' ימי הנדה אינה חוזרת להיות נדה עד שיעברו י"א יום דכל דמים שרואה בהם דס זיבה הם ואם ראתה בהם יום או יומים רלופים שומרת יום ג' ואם פסקה ולא ראתה בו טובלת בו ציום וטהורה ואם ראתה ג' ימים רלופים הואי זיבה לקרצן ולטבילת מים חיים. ואפליגו רבי יוחנן ורשב"ל בהלכות יום האחרון: רבי יוחנן אמר הלכה אחת נאמרה בו ר"ל אמר שמי הלכות נאמרו בו ליחלק משלפניו והך פלוגתא צבילהי מסכת נדה ואתמר בתרתי לישיי ותד מייניהו נקט הכא: **עשירי רבי יוחנן אמר הרי הוא כפשיעי**. מה הרואה בתשיעי לריכה להיות שומרת עשירי שהרי ראוייה לצירוף ג' לזיבה ושמא תראה בעשירי הרי שנים ותחזור ותראה צאחד עשר הרי ג' אף הרואה בעשירי לריכה להיות שומרת אחד עשר ואע"פ שעשירי אינו ראוי לצירוף ג' שאין שנים עשר מנטרף עמהם לזיבה דהיכא דלא ראתה ג' רלופין להיות וזה צהנן י"א יום הוי יום שנים עשר תחלת נדה והיינו דקאמר רבי יוחנן התם הלכתא י"א הלכה אחת נאמרה בו ליחלק משלפניו ומאי איהו דלא צעי שימור להיות שומרת שנים עשר נגדו דהא לאו מימי זיבה הוא אצל שוה לשלפניו להיות שימור לראיית תשיעי: **ור"ל אמר עשירי כאחד עשר מה אחד עשר לא צעי שימור**. שנים עשר שהרי אין השנים עשר מימי הזיבה אף עשירי לא צעי שימור להיות שומרת י"א דלא נאמרה שומרת יום נגד יום אלל בראוייה לצירוף ג' הלכך לר"ל שמי הלכות נאמרו ציום אחד עשר ליחלק משאר ימים שלפניו אחת שאינו צריך שימור ואחת שאין נעשה שימור לראיית עשירי. ואי אפילווג וקן ממרא ורבנן בהלכות אחד עשר כדאפליגו ר"ל ורבי יוחנן הוי דבר שזדונו כרת על שומרת יום כנגד יום חייב כרת כדכתיב (ויקרא טו) כל ימי זוב טומאתה וגו' ודרשין [מדה עב:] ימי וכל ימי:

דרכ

לח א מיי' פ"ג מהלכות ממרים הלכה ה: **לב** ב מיי' שס הלכה ז: **לג** ג מיי' שס הלכה ה ופי'ד הלכה א והלכה צ ועיי' שם הכל: **בא** ד מיי' פ"ד מהל' קידוש החדש הלכה יג יד: **בב** ה מיי' פ"ה מהל' מטמאי משכב ומושג הלכה ח טור י"ד ס' קפג:

‏‏

תורה אור השלם

1. כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבה בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר יי אליהו בו: דברים יז ח
2. ממך יצא חשב על יי רקיע יעץ בלעיל:
נחום א יא
3. לכן הזה ימים באים נאם יי ולא יאמרו עוד חי יי אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים: כי אם חי יי אשר העלה ואשר הביא את ורע בית ישראל מארץ צפונה ומכל הארצות אשר הדחתים שם וישבו על אדמתם:

ירמיהו כג ו-ח
4. ואם כל עדת ישראל ישיגו ויעלם דבר מעיני הקהל ויחשו אחת מכל מצות יי אשר לא תעשינה ואשמה:

ויקרא ד יג
5. על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך מין ושמאל:

דברים יז יא
6. וְעָשִׂיתָ עַל פִּי הַדִּבֶּר אֲשֶׁר יֹאמְרוּ לְךָ מִן הַמִּקְוִים הַזֶּהוּ אֲשֶׁר יִבְחַר יי וְשִׁמְרָתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל דְּבָרִים יז י

עין משפט נר מצוה

בג א מיי פ"ה מהל' אסורי ביאה הלכה ו [ופ"א מהל' משכב הלי'ח] סגמ לארין קול קוש וטשין רמג טוש"ע י"ד סי' קפח סעיף ט:

בד ב מיי ט"ז פ"ו הלכה א סגמ טס:

בז ג מיי ט"ז פ"ו הלכה א סגמ טס:
מו ד מיי פ"ב מהלכות טומאת לרעמ הלכה ו סגמ עשין רלד:
בז ה מיי טס הלכה ט:

סמל של מוסף רש"י

מוסף רש"י

מעין אחד הוא. דס הנא דימי לרד ודס הנא דימי טוהר, ממעין אחד הן נאין (נדח 7ה:). התורה טיימאתו. כל כעשה לזכר וי"ד לנכבה, והתורה טימרתו. אחר מכן (שם). נסתם הטמא. לאחר שזועים ונפתח הטוהר, נסתם הטוהר. לאחר שמוים ונפתח הטמא (שם). קישתה. מחמת ולד, שלשה ימים בתוך אחד עשר יום. כזן נדה לנדח, ודלחה כל שלשת הימים לרופין (שם 17:). שפתה. מעשרה. מעט לעת. ברביעי, וילדה. איגלא מילתא דמיים שפלתא לא נלא מחמת ולד, הלכך הרי זו יולדת בזב, אכל אס לא שפתה סמוך ללידה, כל דמי מחמת שפלתא מלאת דמי מחמת ולד (שם). לילה ויום. דלס שפתה נתיב יום רביעי שדפתה מעט לעת, אין זו שופ, אלא אס הן שפתה לילה ויום שללחת הלילה כללי שבת ויומו (שם). ששפתה מן הצער ולא מן הדם, דלע"ז דחויא דס היו שופי (שם). שנקראין בית דין הצדק. עשברו על ואשמעין ר' אבהו דבדין סולא מודו דבעין ג' (עלוי ב.). ונחת נפש תחת נפש ממון. אס אסון יהיה שמתה האשה יתן ממון דמי האשה ליושביה, שאין עליה חיוב מיתה, שלא תסבין לה אלא לחבירו תסבין, דכמיז וכי ינו אנשים (יחידיו) קסבר רבי תמכין להרוב את זה והרג את זה פטור ממיתה ומלס ממון (חגיגה יא.). נאמר נתינה למעלה. לענין דמי ולדות כמיז ונתן בפלילים (שם). ונאמר נתינה למטה. ונתת נפש תחת נפש (עלוי ב.). אם בהרת קדם לשער הלבן טמא.

דשער לנן מסמיני טומאה ונטון שקדמותו הרת, דכמיז (ויקרא יג) והנה נהפך שער לנן נכרתה (נדח יט. וכע"ז בחובות טו: וב"מ 19:). אם שער לבן קדם לבהרת טהור. לפי מה שכמוז בתורה (ב"מ שם). כהה טהור. אם הרי הוא כנגע שכהה מראיתו שזוע של הסגר שהוא סימן טהרה דכמיז והנה כהה הנגע (נדח יט. וכע"ז בחובות עה:). ומשם ר' משה הירשן שמעמי ור' יהושע קיהה מאי קיהה אמר רבה קיהה וטיהי. כלומר קיהה דכבר ונתקן עליה טויהי, כאדס שנקבו שיעוי על אדס שאין משגיח לדבריו, וכן מנלמי כתיב' ור' יהושע קיהה טויהי (בחובות שם וכע"ז נדח שם). כשני גריסין. שיעור נגע כגרים לאורך ולרוחב (נדח שם) ושמי גריסין על שמי אגנים, דכמיז (ויקרא יד) וחללו את האגנים תמרי משמע וכלל אמת שיעור נגע (עלוי שא.). בקרן זרית. ואותן שמי אגנים יהיו בקרן ויית, אחד בזכות זה ואחד בזכות זה והנגע משוך בשתיהן, ארכו צ' גריסין ורחבו כגרים, שיהא בכל אכן כגרים על צ' אגנים נמצא בכל אכן גרים על גרים כשיעור נגע (נדח יט.).

פז:

דין בתו מאנוסתו. כזולתו משכח פלוגתא בר מהאי רוצה לומר דארין זקן ממרא מודה בגזירה שזו זו:

עקביא בן מהללאל מטמא. ואף על גב דעקביא מממיר זמנין דהויא קולא כגון שרואה דס אדום ומשלימטו לדס ירוק:

בלי"י שבת ויומו. לאפוקי יוס

תחלה ואח"כ לילה אלא א"כ שפתה לילה שלם ואחר כך יוס שלם כלילי שבת ויוס שהיוס הולך אחר הלילה: **בפלוגתא דרבי יהושע ורבנן**. פי' בקונטרס לרבנן אס נכנס למקדש חייב ולרבי יהושע פטור ולא יתכן דלכי האי גוונא לא מחייב זקן ממרא כיון שהוא בעולה ויורד דהא ילפינן לעיל דכר דכר מונעלס דכר דמתן דפ' [הורן] כהן משוח (הריות דף ט). מציאין עולה ויורד על טומאת מקדש וקדשיו ויש לפרש כדפרישית לעילס כזכר של תרומה: **רבי יהושע אומר ביהה**. פירש בקונטרס כאלו כיהה הנגע דהוא מסמיני טהרה כשמשתנה צו לצון שלו לאחר הסגר וקשה היכי פריך בשיליה נזיר (דף סה:)ודילמא כיהה וטמא הא לפירושו כל כיהה טהור ועוד אי כיהה וטמא היינו ת"ק ונראה כגירסת ר"ח קהה בקו"ף ול"ג אומר כלומר ר' יהושע הקשה ודקדק דכדר כמו ט' הקהה את שיניו וכן מקחו אקהיימא שזוקא (יבמות דף קי:) מאספסיס אסופות של בני אדס כלומר עמדו למניין ולא ידע הש"ס אס להציא רחיה לת"ק או לסתור ולהכי צעי מאי קיהה וקאמר קיהה וטיהר ומיהו בירושלמי דריש שזועות משמע דיח שיהה טמא דאמר התם והתורה אמרה והנה כהה הנגע הכהה טמא וככה מן הכהה טהור:

מרמזו

לבן קדם לבהרת טהור ספק אמר ר'רבה כהה טהור נגעי בתים בפלוגתא דרבי אלעזר ברבי שמעון ורבנן ס'דתגן רבי אליעזר ט' ברבי שמעון אומר לעולם אין הבית טמא עד שיראה כשני גריסין על שתי אבנים בשתי כתלים בקרן זוית ארכו כשני גריסין ורחבו כגרים מאי טעמא דר' אלעזר בר"ש כתיב 'קיר וכתיב 'קירות איזהו קיר שהוא כקירות הוי אומר זה קרן זוית נגעי בגדים בפלוגתא דר' ^(ט) (יונתן) בן אבטולומוס ורבנן ס'דתניא ר' ^(ט) (יונתן) בן אבטולומוס אומר מגין לפריחה

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

דרכ ילחק בר אבודימי צאלו הן הנשרפיןס' פרישית לה גבי בתו מאנוסתו דמהאי דינא ילפינן והוא דכר שזדונו כרת: **הירוק עקביא בן מהללאל מטמא**. דס הירוק הוי דס הנדה. ואס אמר זקן ממרא כעקביא בן מהללאל מיייתי לה לחיוב כרת שפעמים שרואה דס הירוק בתחלת נדומה ולצסוק צ' ימים רואה דס אדום ופוסקת והיא מתחלת למנות שזעה ימים מראיית דס ירוק וטובלת ומשמשת עס בעלה צ' ימים צנדומה לפי שדס הירוק מראיית דס והיה לה להסחיל למנות מראיית דס אדום: **מעין אחד הוא**. דס הנא שזועיים של נקיצה שהוא טמא ודס הנא לאחר שזועיים שהוא טהור ממעין אחד הוא: **הטורה טימאסו**. כל שזועיים: **והטורה טימרסו**. לאחר שזועיים וחזרה וטימאלתו לאחר שכלני ימי טוהר: **ולוי אמת צ' מעיינות הן נספס הטמא**. לאחר שזועיים ונפתח הטוהר וכשנסתם הטוהר צסוק ימי טוהר נפתח הטמא. ואמר' צמס' נדה [לה:] מאי צייניוהו שזופעת מתוך שזועיים לאחר שזועיים או מתוך שמונים לאחר שמונים לרב אע"פ שלא פסק מעיינה צתוך שזועיים ויואל דס לאחר שזועיים ממנה טהור וללוי טמא עד שתפסוק שעה דינמא נסתם הטמא והשופעת מתוך שמונים לאחר שמונים לרב טמאה ואע"פ שזה מעין עמלו של ימי טוהר וללוי טהורה עד שיפסוק מעין הטוהר ויפתח מעין הטמא. ואי איפלוג זקן ממרא ורבנן דהא קאמי ליד כרת אי רבנן כרז והוא כלי איכא כרת כללית כרז טוהר אין רבנן כלוי והוא כרז איכא כרת בתחלת ימי טוהר דכר לקולא ולוי לחומרל: **קישפה ג' ימים צסוך אחד עשר יוס נו'**. כמיז צפרשת וזה צאלח עשר יוס צצין נדה לנדח שהס הימים המציאין לדי וזבה ואשה כי חזב וזב דמה ימים רביס' וטניא צפרק צנות כותיס (נדח לו:)דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד מגיד שדס הקישוי שיאל קודס הולד מחמת צער הקישוי אינו מציאה לדי וזבה וכ"ש דס שלאחר הולד אכל אס רחמיא ג' ימים לרופין צהן מתוך קושי וספתה קודס יליאת הולד יוס אחד מעת לעת ששקטת ונחה מלערה ואח"כ ילדה צין מתוך קושי צין מתוך

צזה למנות צ' נקיים דדין וזה וכל זמן שלא תספור צ' נקיים לא יהא דס שלה דס טוהר ואפילו לאחר שזועיים ואחר מלאת שמונים שלה צריכה שני קרבנות אחד ללידתה ואחד לזיבתה: **לילה ויום**. אכל מעת לעת לא חשיב שופי אס שפתה משש שעות של שלשי עד שש שעות של ד' הואילו וה"ל מקצת קושי ציוס השופי לא הויא יולדת בזב. ור"א לחומרל ורבי יהושע לקולא והיינו דכר שזדונו כרת: **ששפסה מן הלעז**. ואין אלו חוששין אס לא שפתה מן הדס: **צפלוגא דשמואל ור' אבהו**. וכיון דאפיקי הני צי תרי ממונא מהאי ויהבו להאי צדינא דידהו והלך זה וקידש אשה צאוחו ממון לשמואל מקודשת לרבי אבהו אינה מקודשת דה"ל קידשה בגזל וקי"ל צפ"צ דקידושין (דף נב.) גבי מעשה דה' נסים שנתקדשו צכלכלה קידשה בגזל אינה מקודשת דהשתא אחי לדי כרת אי רבנן כשמואל חוקן ממרא כרבי אבהו וא"ר רבנן כרבי אבהו חוקן ממרא כשמואל אחי לדי כרת דקא משוי להו קידושין ואי אחי אינא אחרינא לצתר הכי וקדשה מפיק לה מצתרא צלא גט וה"ל דכר שזדונו כרת צלא עדים וצלא התראה דאי איכא עדים והתראה הוי מיתת צ"ד ואי ליכא לא זה ולא זה הוי כרת: **ונסתה נפש סתם נפש**. צצנתכוין להרוג את זה והרג את זה ומיחייב ליה רבי ממון ורבנן פטרי וכפלוגתא צאלו הן הנשרפין [לעיל עט.]. * ואי תפסו יורשין דהרוג ממונא דהורג ופטור ליה זקן ממרא וקידשו צו את האשה לרבי מקודשת לרבנן אינה מקודשת ואי אחי איניש אחרינא וקידשה מקודשת לשני הרי חיוב כרת צצכר: **נסינה למעלה**. גבי גוגף אשה הרה ונתן צפלילים (שמות כה) דמי ולדות: **צג"ג**. ואס הלקוהו ג' לרי' ישמעאל חייבין לו ממון כשאר חובל צצבירו ומקדש צו את האשה ולרבנן צדין הלקוהו ואס תפס ממנו וקידש צו אינה מקודשת: **ספק**. אס זה קדס אס זה קדס: **כהה**. כאלו כהה הנגע דהוי מסמיני טהרה כשמשתנה הלוצו לאחר הסגר. ולרבנן אס נכנס למקדש חייב כרת ולר' יהושע פטור: **עד שיראה כשני גריסין**. שיעור הנגע כגרים על גרים וכתיב את האצנים אשר צהן הנגע [ויקרא יד] שיהא הנגע על שמי אצנים על כל אחד ואחד שיעור נגע על צ' כתלים וצקרן זוית כגון מקלוט דרומית מזרחית אורכו כשני גריסין ורחבו כגרים שיהא צקיר הדרומי גרים וכן צקיר המזרחי והנגע כולו מחובר כאחד: **מאי טעמא דר' אליעזר**. דבעי קרן זוית: **כסיא**. ומראיהן שפל מן הקיר (ויקרא יד) וכמיז והנה הנגע צקירות הצית [שם]: **זה קרן זוית**. ורבנן לא בעו קרן זוית. והיכא דליתיא צקרן זוית ונכנס צה אדס ואח"כ נכנס למקדש לרבנן חייב כרת לר' אלעזר צר"ש פטור: **לפריחה**

מסורת הש"ס

א) לעיל לה: עה: עו. חגיגה יא: יבמות ג. כריתות ה, (ג) מדה יט., (ג) מדה לה:י, (ד) מדה לו: (ס) לעיל ג: ה: (ל) כמותו כב., (ו) [לעיל צ: יא,] (ז) חגיגה יא. [לעיל עט:י,] (ח) לעיל צ. [ט.] (י) נלפי סה: ע"ש כמותו עה: נגעים פ"ד מ"א, (י) [לפי גיר' חוס' צכמוצ' וצנדה רבה ובמיר איתא רב יהודה], (י) לעיל עה. נדה יט. מיר יט. נעשים פ"ד מ"ג, (י) [לפי גיר' חוס' צכמוצ' וצנדה רבה ובמיר איתא רב יוחנן], (י) [נדה יט. וצחיס מט:י,] (ס) [לעיל עה:י,] (ע) [ויקרא טו,] (פ) [תמוד א ד"ה ורשב"ל,] (צ) [צנהגדה של פסח,]

סמל של מוסף רש"י

תורה אור השלם

1. ערות בת בנה או בת בתך לא תגלה ערוותך כי ערוותך חקוה:

2. ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תחן לללות ערוותה שארה חקוה ומה דוא: ויקרא יח יז 3. ואיש אשר יחן את אשה ואת אמה ומה דוא כאש ישרפו אתו ואתהן ולא תהיה ומה בחובבם: ויקרא כ יד 4. כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין וצין וצין נגע קלגע דברי ריבת בשערך וקמות ועליית אל החקום אשר יבחר ?? אלהיך בו: דברים יח ח 5. ואם אסון תהיה ונתתה נפש תחת נפש: שמות כא כג 6. ובי יצאו אנשים ונגפו אשה תרה ויצאו ולידיה ולא ידעה אסון עגוש יעגוש באשר ישיית עליו בעל האשה ונתן בפלילים: שמות כא כב 7. וקחה את הנגע ומה הנגע בקירת הבית שקעוררת וקדקרת או אדמדמת ומראיתן שפל מן הקיר: ויקרא יד לו

סמל של מוסף רש"י

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בפלוגתא ובר' ואי תפסו יורשין. ע"י טורי אכן מניגה צאצוי שהס דף י' ע"ה ד"ה נפש:

סמל של מוסף רש"י

רש"י ד"ה בפלוגתא ובר' ואי תפסו יורשין. ע"י טורי אכן מניגה צאצוי שהס דף י' ע"ה ד"ה נפש:

מסורת הש"ס

- ↑ ”וַיָּלַד דְּמִינָא, (ג) ערִכין ה, (ג) ערִכין כח; (ד) לַעֲיֵל יד; (ה) נְשִׁי מִסְפּוֹת תְּמוּרָה כו; דִּיהָ לֹא אִמְרוּ, (ו) סוּתָה כ, (ז) סוּתָה מה; (ח) לַעֲיֵל מַה: מִיר מו: עִישׁ, (י) פֶּאֶה פִּי׳ מ״ה עִישׁ, (כ) וַיָּלַד דְּמִינָא, (ל) תְּמוּרָה ו. מִסּוּת טז: בִּיק״ נד, (מ) סוּתָה כה, (נ) וי בני אדם. רש״ש, (ס) [לַעֲיֵל יד]; (ע) וַיָּלַד בְּסַפְרֵי תַּלְאָ כד יט, (פ) רש״ל גורם ככה, (צ) [מִהֲרַשׁ״ל גִּירָם כְּדִמְיִנָא בִּירוּשָׁלַיִם בְּמַס׳ מַעֲשֵׂרוֹת פֶּרֶק ג, (ק) וְנִשִּׁי מוֹס׳ בִּיק״ נד. דִּיה מִירְחוּ, (סוּתָה כח),

מוסף רש"י

לפריחה בבגדים.
אס פרוח הארעת בכל הבגד (חבויים סס).
שהיא טהורה. ואע"פ שלא נאמר אלא בלדס ואס פרוח תפרח וגו' (נדח יט).
המקנא לאשטו. לשאל קדש קטע (נמנדר כ) וקנא תא אשטו (סוטה ב).
מקנא על פי שונים. אס תא להסקותה לרץ להבא שני עדים שאמר לה בפניהס אל תסמרי עמו, ואס לא קינא לה כני עסיס אינה נאסרת עליו כפסחיתה ואיני מפקה (שם).
ומשקה על פי עד אחד כו. ואפילו אין עדים שנסמרה אלא עד אחד או הוא עצמו אומר ראיהה שנסמרה אחר שקינאיה לה. נאסרת כפסחיה עד שפסחה. ולקמן יליפון מקראי ססמיתמה אסרתמה עליו מוסק (שם).
ר' יהושע אומר. לרץ ב' עדים אף לסמיתמה (שם).
אין לו. למערה. בהן יד כו.
אין לו טהרה ערומות. לפי שאין יכול לקיים זו מת דס ושמן על כני ידו (נדר מה) דבעין קרא כדכתיב (ויחא סח).
רבי אליעזר אומר כו. לא בני קרא כדכתיב (דעיל סח).
מצות פאה להפריש מן הקמה. דכתיב לא תכלה פלח שמה לקצו (ביק יד).
מירחו. מתחיל את הכרי ברחת ומירוח הוי גמר מלאכה למעשר (שם) דליקבע למעשר ולתמורה (תמורה ו).
מעשר ונותן לו. שלא להפסיד העני, שהלקט והשכחה והפאה פטורין מן המעשר וחי הביאן ליד חיוב (מכות סח) הלכך מעשר כל מעשרותיו תחלה ואחר כך נתן לו פאה כדי שלא יפסד עני, שאילו היה נותנו קודם מירוח, אע"פ שעני מלך לקט שכחה ופאה היבס ועושה מהן כפי פטור מן המעשר, שהרי הפקר הוא, אבל עכשיו שנמחרת ביד צעל הבית נמחיש כמעשה, דהכי אמרינן כנסכת בריכות (מ): לקט שכחה ופאה שעשאלן בגוין הוקבעו (ביק יד).
אף מפריש מן העיסה. פאה אס לא מנה ככה, ואילו לח"ק מן העיסה לא, דקנייה בשינוי והוי ממון שאין לו מושגין דעד השתא דשה לאו שניי הוא, דלאול הוא כמו שהיה (שם).
סח לי זעירא. שהיה מאנשי ירושלים (סוטה כח).

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

לפריחה בצגדים. אס פרוח תפרח הארעת ונתמלא כל הצגד: **אדס שפרחה צכולו טהור**. דכתיב (ויקרא יג) אס פרוח תפרח הארעת וגו' ופלגי רצנן עליה. והיכא דפרחה בצגד כולו והכניסו למקדש או הנוגע צו נכנס למקדש לרצנן חייב ולר' יונתן פטור: **המעריך פחוס**

מזן חדש. אמר על פחות מבן חדש דגבי ערכין כתיב (ויקרא ס) ואס מזן חדש וגו': ר"מ **אומר נוטן דמיו**. כמה שהוא נמכר צשוק דקסצר אין אדס מוציא דבריו לצטלה ויודע שאין ערך לפחות מבן חדש וגמר ואמר לשס דמיס ולרצנן פטור. ואס צא גיצר ומשכנו לר"מ הוי הקדש ואין אשה מתקדשת צו אלא אס כן יודע צו כדמתן (קידושין דף נב): ובהקדש צמוד קידש צשוג לא קידש ולרצנן לא הוי הקדש והרי הוא של צעליס לקדש צו האשה והאחר שקדש צו אינה מקודשת. א"נ לר"מ הוי הקדש והנהנה ממנו מציא אשס מעילות והרי אותו אשס קדש קדשים והאכלו צטומאח גופו חייב כרת ולרצנן לא הוי הקדש והרי של צעליס הוא והנהנה ממנו לא מעל ואס הציא אשס מעילות חולין לעורה הוא ואין חייבין עליו משוס טומאה: **לנדק הכיס**. ומועלין בהן: **לכהניס**. ואין מועלין בהס: **שחל על קדשי קדשים**. כדמתן (ערכין דף כח): מחריס אדס את קדשיו אס נדר נותן דמיהס ואס נדבה נותן את טובתס כפי חלק שס לו צה כדמפרש כנסכת ערכין צפ' המקדשי: **צינורא**. מולג קטן שטווין צו וצב: **י כהניס**^[דרוש]. כדמפרש צפרק קמאס^[דרוש] כהניס כחצוין צפרשה. אס נפדית צפחות מעשרה בני אדס עדיין הקדש היא ומועלין צה ולרצנן אין מועלין צה: **המקנא לאשטו**. המתמה בלשטו אל תסמרי עס איש פלוני: **ומשקה על פי עד אחד**. צבא ואמר אני ראיהה שנסמרה ואס לא השקה נאסרת עליו ותנן (סוטה דף כד). אלו לא שותות ולא נוטלות כחוצתן האומרת איני שותה והיכא דליכא עידי סמירה ואמרה איני שותה לרבי אליעזר אין לה כחוצה לרבי יהושע יש לה כחוצה שאינה נאסרת עליו ואס מכרה לאחר כחוצתה קנה. ואס תופס ממונו של זה כדי כחוצה הרי הוא שלו לקדש צו את האשה ולרבי אליעזר הוי גזל ולא קידש: **מאין היו מודדין**. לידע אי זו עיר קרובה אל החלל: **מטצורו**. ואותה שקרובה לטצורו תציא את העגלה ולא הקרובה

פח.

מרחו מעשר ונותן לו. ואפילו למאן דאית ליה צרירה כל זמן שלא הפריש פיהא ולא ציררה היה הכל שלו ונתחייב הכל כמעשר ושוב לא יפטור וא"ת תרומה נמי למני שטורס ונותן לו וכ"ת דתרומה בלאו הכי יפריש העני דכל פיהא חייבת כתרומה חדא דאס כן הרי הוא מקדים מעשר לתרומה גדולה ועוד דתנן כנסכת תרומות פ"ק [מ"ה] אין תורמין מן הלקט מן השכחה ומן הפיהא וי"מ דלהכי לא תני תורס דלפילו הפקיר לאחר מירוח פטור מן התרומה ^(דמתן כנסכת מעשרות פ' שלשה מינין) פירות ממורחין צודה כחונסין אסורים משוס גזל מפחוריס מותרין צין כך צין כך חייבין כמעשר ופטורים מן התרומה וליתא דצינורא^[דרוש] מפרש דלהכי פטורין מן התרומה לפי שאי אפשר לגזון שתעקר אלא אס כן נמחרה ממנו תרומה גדולה לפיכך אין לרץ לתרוס כשמאל פירות דמסתמא הופרשה מהס תרומה גדולה ונראה לפרש דמשוס דתרומה דבר מועט לא חש להזכיר^[דרוש]:

קינױו מחול. היינו דוקא קודם שנמחקה המגילה אבל לאחר מיען אין יכול למחול: מסית

השקאת סוטה בפלוגתא דרבי אליעזר ור' יהושע דתנן ^{(המקנא לאשטו ר"א אומר מקנא על פי שנים ומשקה על פי עד אחד או על פי עצמו ר' יהושע אומר מקנא על פי שנים ומשקה על פי שנים עריפת עגלה בפלוגתא דרבי אליעזר ורבי עקיבא דתנן ״ מאין היו מודדין רבי אליעזר אומר מטיבורו ר' עקיבא אומר ימחוטמו ר' אליעזר בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארו טהרת מצורע בפלוגתא דר' שמעון ורבנן דתנן ״אין לו בהן יד בהן רגל אזון ימנית אין לו טהרה עולמית ר' אליעזר אומר נותן לו על מקומו ויוצא רבי שמעון אומר ״נותן על של שמאל ויוצא בשעריך זה לקט שכחה פיהא לקט דתנן ״השני שבלין לקט שלשה אינן לקט שכחה שני עומרין שכחה שלשה אינן שכחה ועל כולן ב"ש אומרים שלש לעני וארבע לבעל הבית פיהא בפלוגתא דר' ישמעאל ורבנן ״דתנן ״מצות פיהא להפריש מן הקמה לא הפריש מן העומרין לא הפריש מן העומרין יפריש מן הקמה לא הפריש מן העומרין לא הפריש מן העומרין לא הפריש מן הכרי עד שלא מירחו מירחו מעשר ונותן לו משום רבי ישמעאל אמרו ״אף מפריש מן העיסה: ג' בתי דינין וכו': אמר רב כהנא הוא אומר מפי השמועה והן אומרין מפי השמועה אינו נהרג כהוא אומר כך הוא בעיני והן אומרין כך הוא בעינינו אינו נהרג וכל שכן הוא אומר מפי השמועה והן אומרין כך הוא בעינינו אינו נהרג עד שיאמר כך הוא בעיני והן אומרים מפי השמועה תדע שהרי לא הרגו את עקביא בן מהללאל ור' אלעזר אומר 'אפילו הוא אומר מפי השמועה והן אומרין כך הוא בעינינו נהרג כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל ואם תאמר מפני מה לא הרגו את עקביא בן מהללאל מפני שלא הורה הלכה למעשה תנן כך דרשתי וכך דרשו חברי כך למדתי וכך למדו חברי מאי לאו דהוא אמר מפי השמועה והם אומרין כך הוא בעינינו לא הוא אומר כך הוא בעיני והם אומרים מפי השמועה ת"ש ״דאמר רבי יאשיה שלשה דברים סח לי זעירא מאנשי ירושלים יבעל שמחל על קינויו קינויו מחול בן}

לחוטמו: ר' עקיבא **אומר מחוטמו**. וכנסכת סוטה [מה:] מפרש טעמא מר סצר עיקר חיותיה בלפיה ומר סצר עיקר חיותיה צטצוריה: **ממקום שנעשה חלל**. דהיינו מלואריה דסתם חלל מן האור כדמפרש התם לתת אותך על לוארי חלל רשעים [יחזקאל כא]. ומנן (קידושין ט): המקדש צעגלה ערופה אינה מקודשת ואס מדד זקן ממרא מטיצורו וכ"ד מחוטמו והציאו אלו עגלה ואלו עגלה למר זו עגלה אסורה ואין מקדשין בה וזו אינה עגלה ומקדשין בה ולמר הוי איפכא: **אין לו טהרה עולמית**. דבעין קרא כדכתיב כדאמרן כגמגר הדין [לעיל מה:]: **נוטן על מקומו**. על מקום הצוהן נותן דס האשס וטהור ליכנס למקדש ולאכול קודש דהיינו זדונו כרת: **שלס אינן לקט**. שאין דרך להפקדין: **שלשה אינן שכחה**. כסיפראש^[דרוש] יליף לה מקראי צפרשת שכחה. ואס נחלק זקן ממרא ואמר אף שלשה שכחה וצא עני ונטלן וצא צעל הבית ונטלן הימנו לזקן ממרא הוי גזל ואין מקדשין צו אשה ולרצנן מקודשת: **מלוא פיהא מפריש מן הקמה**. דכתיב לא תכלה [ויקרא כג] אלא הנח לפניהס והס יקצרוהו: **מרחו**. ס' צכרי נתחייב כמעשר דנגמרה מלאכתו הלכך מעשר תחילה את הכרי מכל מעשרותיו ונותן לו את הפאה שאילו הפרישה לא היו עניים צריכין לעשרה דלקט שכחה ופאה פטורין מן המעשר: **אף מפריש מן העיסה**. אס טחנה ולשה ולת"ק טחנה פטור דקנייה בשינוי. ואס צא עני ונטל כדי פאה משטחנה לר' ישמעאל לא הוי גזל לרצנן הוי גזל: **עקביא צן מהללאל**. נחלק על כחמיס בלשכת הגזית צד' דברים כנסכת עדיות (פ"ה משנה ו) שהיה אומר לבנו צשעת מיתמו חזור צך צד' דברים שהייתי אומר אמר לו אצא ואתה מפני מה לא חזרתה בהס אמר לו אני שמעתי מפי המרצוים והס שמעו מפי המרצוים הס עמדו צשמועתן ואני עמדתי צשמועתי אבל אתה שמעת מפי היחיד וכו': **על קינויו**. שקינא לאשטו אל תסמרי עס פלוני: **קינויו מחול**. ואס נסמרה אינה נאסרת עליו:

פן

עין משפט

גר מצוה

- ↑ א [מיי פ"ב מהל' טומאת נרעמ הל"ח]:
- ↑ ב מיי פ"א מהל' ערכין הל' ג סמג עשין קכח:
- ↑ בש ג מיי שס פ"ו הל' א סמג עשין קלג:
- ↑ ג ד מיי שס הלכה יא:
- ↑ ה מיי פ"א מהל' סוטה הל' א ב סמג עשין קלג:
- ↑ ז [מיי פ"ה מהל' מוסעי ס' קעמ סעי' ב ד]:
- ↑ ח מיי פ"ט מהל' יוצח הל' ט סמג עשין עה:
- ↑ ז [מיי פ"ה מהל' מחוסרי כפרה הלכה א]:
- ↑ ח מיי פ"ד מהל' מתנות עניים הל' א:
- ↑ ט מיי פ"א שס הלכה ב:
- ↑ י מיי פ"ד מהל' מפרס הל' א סמג עשין קא ולאחין רעו:
- ↑ כ מיי פ"א מהל' סוטה הל' ז סמג עשין ט
- ↑ טוש"ע אה"ע ס' קעמ סעיף יב:

תורה אור השלם

- ↑ כי יפלא מנף דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגוע קלגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועליית אל המקום אשר יבחר ה' אלדיך בזו: דברים יז ח
- ↑ אך כל חרם אשר יחרם איש לין מכל אשר לו מאדם ובהמה ומשדה אחזתו לא יקובר ואיל יאכל כל חרם קדש קדשים הוא לין: ויקרא כו כח
- ↑ והיה קדשה בצאתו ביכל קדש לין כשדה החרם לבתן תהיה אחזתו: ויקרא כו כא